

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasi Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop.
Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 30.— Din. za naročnike v
inozemstvu 35.— Din letno.
Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana,
razpise služb je plačati po 75 para za
vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg
poštne še 25 Din.

Telefon uredništva
št. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste,
če se tiska enkrat 75 para
za nadaljnja uvrščenja primeren popust.
Oznanila sprejema upravništvo lista.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne
stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne

Ločitev šolske uprave od politične, ali — samo-uprava šolstva.

Poleg učiteljskih komisij, ki jih g. Radojevič uvaja v svoj načrt šolskega zakona s čl. 140, je zelo dobra stran njegovega načrta tudi ločitev šolske uprave od politične drž. uprave in s tem popolna samo-uprava šolstva v teritorialnem in personalnem pogledu.

Fakt, da je bil pri nas dosedaj šef politične drž. uprave vedno tudi vrhovni šef šolskega oddelka in se je razdelitev prosvetne uprave morala vedno ozirati na teritorialno politično razdelitev države, je dosedaj zelo oviral kulturni in prosvetni razvoj šolstva.

To oviro je gotovo uvidel g. Radojevič, da je predvidel ločitev šolske drž. uprave od politične državne uprave, s sledečimi členi:

Čl. 184. Z ozirom na uspešno napredovanje osnovnega pouka in narodne prosvete se kraljevina razdeli na prosvetne oblasti.

Koliko prosvetnih oblasti je potrebno in katere upravne enote obsegajo, določa ministrski svet na predlog ministra prosvete, z ozirom na terenske in stvarne prosvetne razmere.

Ni potrebno, da se prosvetne oblasti zlagajo s samoupravnimi političnimi oblastmi.

Čl. 175. Minister prosvete razdeljuje na podlagi predloga prosvetnega inšpektorja in z ozirom na terenske in druge razmere šole v šolske okraje ter določa sedeže okrajnih šolskih nadzornikov.

Čl. 202. Vsaka prosvetna oblast ima svoj oblastni šolski odbor, ki ga tvori: (Op.: Ta je pač popolnoma na napačnem principu sestavljen in uvaja v njega faktorje, ki imajo malo pojma o osnovnem šolstvu in nič opravka z njim.)

Čl. 203. Predsednik oblastnega šolskega odbora je prosvetni inšpektor, nadomešča ga podpredsednik, ki ga izvoli odbor iz svoje srede pri prvi redni seji.

To je zelo dobra stran načrta šol. zakona od g. Radojeviča.

Princip, da naj načeljuje in predseduje vsaki šolski korporaciji šolnik, je potreba izvesti povsod in z doslednostjo je delovati na to, da se teritorij prosvetnih srezov in oblasti ne bo kril s teritorijem političnih srezov in oblasti, kjer to zahtevajo interesi šolstva. Interes šolstva je prvi pri odločitvi v tem vprašanju.

Ako bi bilo potrebno upeljati tudi srezke šolske odbore, o tem so mnenja različna, eni so za to, da se jih upelje, drugim se pa zde nepotrebni. Vendar je treba upoštevati, kaj bi bilo bolj v korist šolstvu. V principu bi se moralo gledati, da bi bilo področje šolskih odborov kolikor mogoče malo, da bi bila uprava tem uspešnejša. Zlasti bi bilo treba, da bi bila tudi zdravstvena in tehniška stran šolske samouprave kar najbolj izdatna.

Glede zastopnikov v šolskih odborih pa se ne moremo strinjati z g. Radojevičem. V šolskih odborih naj bodo le oni zastopniki, ki imajo s tem šolstvom opravka in ki so nujno potrebni — ne preveč zastopnikov. Šolski odbori naj sestojijo iz enakega števila zastopnikov učiteljstva in staršev. Poleg tega so člani šolskih odborov šolski zdravstveniki in tehniki, ki jih voli šolska oblast sama. Naloga šolskih oblasti je samouprava. Funkcionarje si volijo iz svoje srede.

Zastopstvo staršev in učiteljstva se voli na podlagi splošne in enake volilne pravice za oba spola s proporcionalnim sistemom.

Šolski odbori naj imajo opravka izključno samo s šolskimi, zdravstvenimi in tehničnimi zadevami šolstva, izključno so pa iz njih kompetence vse zadeve (personalne in druge), ki se tičejo učiteljstva.

Pri šolstvu je treba ločiti pedagoško-didaktični del od administrativnega in temu še dodati zdravstveni in tehniški delež.

V vseh zadevah, ki se tičejo učiteljstva in vseh pedagoško-didaktičnih vprašanjih imej učiteljstvo svojo samoupra-

vo: V vseh pedagoško-didaktičnih vprašanjih imej prvo in zadnjo besedo učiteljstvo samo. Namesto jurista nastopaj pedagog! Kakor je sodnik v svojem poslovanju odgovoren le svoji vesti, s katero razlaga zakone in deli pravico; tako bodi učitelj neodvisen pri svojem delu, sam svoj gospod.

Učiteljstvo vseh stopenj in kategorij naj sodočla z nasveti na svojih zborih in konferencah o vseh vprašanih vzgoje in pouka: o učnih načrtih, metodah, knjigah, pripomočkih itd.

Učiteljstvo voli izmed sebe kot svoj izvrševalni organ pedagoške odbore ali komisije, ki tvorijo pedagoško-didaktični oddelki šolskih oblasti. To so »učiteljske kamore« ali zbornice. Učiteljske zbornice se imajo ozirati na sklepe učiteljskih konferenc in so njih izvršilni organ ali eksekutiva ter imajo poleg kompetence v pedagoško-didaktičnih zadevah tudi kompetenco v vseh vprašanih, ki zadevajo personalno stran učiteljstva.

Učiteljske zbornice bi morale izvesti sledeče načelne personalne zahteve učiteljstva: Pri nastavljanju podaja učiteljstvo samo bo komisijah (učiteljske zbornice) svoje predloge, ki jih mora šolska oblast upoštevati. Kvalifikacija šolskega nadzornika je javna, učitelj se sme v slučaju potrebe zagovarjati. Avanziranje bodi avtomatično po službenih letih in zmoglostih. Službeni in disciplinarni red odgovarjati modernemu naziranju o pravicah in dolžnostih. Učiteljstvo uživaj popolno državljansko svobodo in gmočno neodvisnost.

Glede kompetence in delokroga šolskih odborov je bil že preje govor, vendar se nam zdi potrebno naglasiti, da je oblastnim šolskim odborom potreba dati več pravic, da rešijo vse manjvredne in nujnejše zadeve že lahko sami v lastnem delokrogu, da s tem olajšajo delo ministrstvu in ga razbremenijo ter povzročijo, da bo šolska uprava hitreje funkcionirala.

Zato se nam zdi potrebno, da bi šolski zakon obsegal tudi le temeljna načela v posameznih vprašanjih, njih izvršilne

podrobne predpise pa naj bi prepustil ministrstvu prosvete, da jih izda pozneje. S tem bi se ministru prosvete na eni strani omogočilo, da zasliši vse prosvetne faktorje, predno predpiše izvršitev kakšnega oddelka zakona, na drugi strani je pa ministru omogočeno, da izpremeni izvršilne predpise brez zakonodajne skupščine, če se pri kakem vprašanju izkaže, da je načelo dobro in zdravo, a samo način izvršitve slab. S preobširnimi in prepodrobnimi izvršilnimi predpisi že v zakonu bomo prišli do predpisov, ki bodo marsikje in v marsičem neizvedljivi.

Tudi ločitev teritorialne prosvetne razdelitve naše države od politične razdelitve naše države moramo pozdraviti, ker s tem se je zagotovilo močne kulturno-prosvetne centre, ki bodo podlaga za čim enotnejšo državno jugoslovansko kulturo in čim enotnejšo prosvetno politiko in upravo.

Naši kulturni prosvetni centri so: 1. Skopje, 2. Kragujevac, 3. Beograd, 4. Novi Sad, 5. Sarajevo, 6. Split, 7. Zagreb, 8. Ljubljana. Tem se bodo morali podrediti ostali politični centri: 1. Bitolje in Priština, 2. Niš in Novi Pazar, 3. Šabac in Požarevac, 4. Bečkerak in Osijek, 5. Banja Luka in Tuzla, 6. Dubrovnik (Mostar — Cetinje), 7. Varaždin in Karlovac, 8. Maribor. Terenske razmere bodo pa odločevale, ako se prideli tudi Mostar in Cetinje, ali ostaneta samostojni prosvetni oblasti.

Važni momenti govore za to, da so prosvetne oblasti večje od političnih.

Prosvetni položaj Prekmurja.

Poziv v Prekmurje.

V zadnjem času se je mnogo govorilo in pisalo o šolstvu v Prekmurju. Višji šolski svet je izdal oklic na učiteljstvo, da bi se prostovoljno prijavilo za službovanje v Prekmurju. Kakor pa mi je znano, je bil brezuspešen. Kaj je vzrok temu?

Predvsem moramo pomisliti, da je Prekmurje ona pokrajina, ki je bila sto-

sebi vse občutke skladateljevega življenja. Ako bi bilo to mogoče, tedaj bi bila takšna skladba nekaj muzikaličen Maggi in bi spadala v glasbeno kemijo. Meni je na vsak način ljubša pristna, krepka juha, ker hočem, kakor vsak človek uživati, požirati in ne vem, kaj še vse. Trdil je dalje, da je deklamacija največja vrlina Rista Savina in je navel v dokaz balado: Skala v Savini (Novi Akordi II. 1. 2. zv.). Iz primerov, ki sem jih izpisal* iz skladbe, se vsak lahko prepriča, v koliko odgovarja ta trditev dejstvom. Zadržuje, da si zapoje na poljubnem tonu besede v taktu in da jih primerja z naravnim novdarkom stavka.

Stran 23

3/4 Če tu — di te še ne po znam —

Stran 28

Tu — združim zdaj — se jaz — s te boji!

Razen citiranih fraz se nahaja še vse polno podobnih, katere bo glasbenik

* Navedel sem jih grafično, ker ni bilo drugače mogoče. Dvojne črte značijo taktne, enojne posamezne udarce, vodoravne pa trajanje zloga.

kmalu našel. Po mojem skromnem mnenju, bi bila balada brez te hibe izborna. Savin pa je med tem prehitel g. Kogoj in deklamira v novejšem času neprimerljivo boljše.

G. Romanovski je pevec s cvetočim, čistim glasom, polnim metala, z brezhibnim nastavkom in z jasno izgovarjavo, ki mu jo moramo tem višje šteti, ker ni Slovenec. (Opaziti je bilo le nekatere malenkosti n. pr. šali mesto žali.)

Navzlic mnogim vrlinam je imela matineja svojo senčno stran: temeljito ni bila naštudirana. To so pričale ponovno diletantske razlike v ritmu, med pevcem in igravcem. Gospod Kogoj je čutil, da vse ne bo šlo po sreči, zato se je opravičil koj v začetku s pomanjkljivimi pianističnimi zmoglostmi. Mislim pa, da istočasno udarjanje obeh rok ni umetnost. Malo autokritike in dobre volje in ta kronična napaka bi izginila v par dneh. Dočim so bile pesmi po večini prav polnovane, sta se mi zdeli »Ostani zdrava!« in »Pregovorjena ljubezen« prepočasni. »Predsmrtnici« pa je manjkalo onega pripovednega tona, ki ga ta pesem zahteva.

Slične prireditve so vzgojnega in etičnega pomena: zato jih je treba koli-

kor mogoče podpirati. Vzgojne so zato, ker predočujejo lajku razliko med staro in novo glasbo. Njih etični pomen pa tiči v tem, da ga učijo spoštovati tudi dela naših prednikov. Upam, da ne bodo delile matinee usodo mnogih kulturnih prireditelj, ki so vsled malomarnosti publike zaspale: zato naj vztraja gosp. Kogoj na začetki poti in marsikdo mu bo hvaležen.

III. jubilejni koncert Glasbene Matice.

S sporedom tega koncerta, ki izpolnjuje vrzeli Betetovega večera in matinee, (ako ravno ne še vseh), je šel mimo poslušalca skoro ves razvoj slov. samospeva. Zadnji sklenjen člen verige v tem razvoju, oz. zadnjo pozitivno točko, tvori markantna osebnost Lajovičeva. Pred njim pa opazimo naše najmlajše, ki so si tam v daljavi nekje zasadili nove cilje. Današnje stališče primerjamo lahko z drevesom, ki nam nudi zrelo sadje in cvetoče mladike obenem.

Po razporedbi skladb, je bil Kogojev spored učinkovitejši sestavljen. Imel je namen delovati z notranjo silo, medtem ko je ta malo cikal na zunanji efekt. Višek večera sem občutil v »Begunki pri zibelci«. Ne Zupančič ne Lajović nista begunca, zato pa umetnika, prežeta čistega nacionalnega idealizma, ker bi dru-

LISTEK. Matineja.

Gledal sem obraze, ki so stopali v dvorano. Povečini so bili skeptični, nekateri bojoviti, vsi pa radovedni. Mnogi so kazali tudi pomilovalni smehljaji, ki pa je bil bolj karikatura duševne nesigurnosti.

Kogoj ni ženijalen, zato pa žubori iz njega revolucija in inicijativa. Danes udriha, recimo po Rukavini, jutri bo udrihal z isto hladnokrvnostjo po klavirju. Sedaj opazi vse polno senčic v koncertni dvorani, kmalu nato pa jih bo silpal sam i. t. d. Da je pa resen glasbenik, ki nekaj hoče, je pokazal z inicijativo za matinejo, z izbero sporeda in z izbero pevca, ki naj bi ga podal. Že sedaj pa omenim, da z izbero pianista ni imel sreče.

Nad vse zanimiv je bil njegov uvod, v katerem je skušal v kratkem orisati naše glasbenike in njihovo delovanje. Žalibog, da ni bilo mogoče vsega razumeti, ker je govoril mestoma nerazločno. V kolikor se je pa razumelo, so bile nekatere misli prav lepe, dočim bi se dalo o marsikateri debatirati. Povdarjal je n. pr. samospev, edinca, ki združuje baže v

letja pod madžarsko vlado, ki so ji bile slovanske pokrajine le molzna krava. V občo korist in prosveto se je storilo jako malo.

Solstvo pred prevratom.

Solstvo, po katerem se lahko sodi vse delo, je bilo skrajno žalostno. Imeli so verske in državne šole. Za prve je skrbela država, za druge pa posamezne občine (katoliške in protestantske).

Učiteljstvo pred prevratom.

Učiteljstvo se je pečalo v veliki večini, s kantarstvom. Na vsaki šoli je bil gotovo učitelj, ki je opravljal organistovski in mežnarsko delo. Da so ti verski mogotci nadzorovali tudi šole, se razume. Vse, kakor pri nas v »starih časih«. Mnogim učiteljem je bila šola le vir postranskih dohodkov, imeli so velika posestva, ki so jim več nesla, kakor šola. Glavno njihovo delo je pač bilo raznarodovanje. Uspehi njihovega dela so tu!

Narodno mišljenje ljudstva.

Prekmurje, zemlja, je jugoslovanska, srca ljudstva pa povsod drugje. Rešilo se je zemljo tujčevega jarma. — Ljudstvo pa se hoče zopet eripeljati na pravo pot, če ne sedanj, pa prihodnj generaciji.

Nameščenje učiteljstva.

V Sloveniji se vendar ne smatra Prekmurja kot odrešeno zemljo, ampak vse drugo — Sibirijo.

Da je tako, hočemo dokazati! Pred kratkem sem čital v političnem časopisu, da se bo učiteljstvo ki ne bo glasovalo za to in to listo, poslalo v Prekmurje. Je to sicer častnikarska raca, vendar se s to karakteristično označuje kot kaj se smatra našo pokrajino.

Tovariš, ki me je vprašal, kje službujem, in na moj odgovor začuden vprašal: »Kaj pa si vendar napravil, da so Te dali tja?« On si ni mogel misliti, da kdo sploh sem prostovoljno pride.

Pride novi tovariš, že se ugiba, kaj je mogel napraviti, da so ga poslali sem. Res je, kolikor je kazenskih premestitev, se izvršijo sem, — kakor v Sibirijo.

Kdo je temu kriv. V prvi vrsti naše oblasti, ki pošilja, kakor sem zgoraj omenil, vse kazensko premeščene in ne kvalificirane učitelje sem. V Prekmurju se nahaja na ljudskih šolah 183 učnih oseb, med temi je 28 nekvalificiranih, t. i. 15%. To je narodni greh! Tu sem, kjer je solstvo itak že zaostalo, spadajo prvovrstne moči, ki imajo že vsaj nekaj izkušnje, ne pa duševni siromaki, ki jim manjka potrebna praksa. Te se naj da na dobro organizirane šole, kjer se bodo kmalu uživali v šoli, posebno, ker jim bodo pomagali drugi, ki imajo izkušnje. Kdo naj pomaga absolventu 5.—6. razr. gimnazije, ki ni še nikdar učil na enorazrednici? Kako naj ima ljudstvo do teh isto zaupanje, kakor ga ima do večine naših tovarišev v Sloveniji?

Dnevnice.

Drugi krivci so tudi mnogi tovariši sami, ki so Prekmurje tako razkričali, brez vsakega tehtnega vzroka. Mnogo izmed teh je moralo priti sem. Drugi so sami prosili sem v času, ko so bile še dnevnice; videli so samo te, ne pa dela, ki jih čaka. V času, ko je bilo še vse jako ceno, so bile dnevnice, danes, ko je draginja 4—5krat večja, pa ne. To je rodilo nezadovoljstvo in krik!

gače ne znala zapeti takšne pesmi. Zdela se mi je, kakor velika, grenka solza, ki se je zakotalila po razoranem licu. Čudna prisodoba, a tam ob Adriji jih je še mnogo, ki bi jo razumeli. Zelo mična skladba je Kogojeva Gazela. Manjka ji one resnosti in trpkosti, ki je zanj karakteristična in zdi se, da mu je kar sama zbežala iz peresa. Škrjančevi skladbi se odlikujeta po gladkem toku in po eleganci linije, (prim. romantično navdahnjeno »Pomladne noči«). Ravnikova »V razkošni sreči« pa, po velikopoteznosti in po nekem posebnem koloritu, katerega ni mogoče označiti z besedami. Adamičeva pesem »V Indijo« me je spomnila odgovora z nekim kapetanom, ki mi je pravil, kako so napredovali Srbi v balkanski vojni. Takrat niso korakali, ampak dobesedno skakali, da bi zavojevali čim več turške zemlje. Kdor zasleduje razvoj Adamičev v Novih Akordih, bo videl, da tudi on skače. V enem letniku ga najdemo še pri priprostih homofonskih skladbah, v drugem že pri kontrapunktičnih oblikah. Tudi dobo, katero je zamudil v Rusiji je preskočil. Mogoče se zaleti včasih predaleč in se ozre plašno nazaj, da li nahaša še v pravi smeri, a ni več daleč čas, ko bo tekmoval tam nekje v prvi vrsti. (O ostalih točkah ne bom pisal, ker so novečini znane iz prejšnjih

Lepota Prekmurja.

Danes je Prekmurje razupito kot najslabša pokrajina. Mnogim, ki ga niti videli niso, se je žljilo lasje, že če slišijo samo ime, dasiravno ni tako gorostasno in slabo, kakor pravijo. Je ravnina, na katero mi nismo navajeni, ker ljubimo preveč gorati svet. Pa tudi na to se navadi. V dokaz so nam učitelji domačini, ki so bili premeščeni v Slovenijo, v naše lepe in večje kraje, kakor Jesenice, Litija, Sv. Jurij, vendar so se povečini vsi protivili, gotovo se jim tukaj bolj dopade. Poznam dobro kozjanski okraj, vendar lahko trdim, da je dve tretjini krajev tukaj lepših in boljših kakor tam. Gotovo pa ne bi nihče rad zamenjal svojega kraja s katerikoli tukaj; to sem prepričan, kakor tudi da ne bi nihče šel nazaj, ako bi bil 10 let tu. Pač človeška navada!

Prometne zveze.

Slabe so prometne zveze. Izdatno so se že zboljšale s tranzitno zvezo Ljutomer-Maribor. Kakor hitro bo dodelana proga Murska Sobota-Ljutomer-Ormož, ali pa Murska Sobota-Dol. Lendava, se bodo vse razmere še izboljšale, kar se lahko upa v 4—5 letih.

Nameščenje »iz državnih interesov«.

Višji šolski svet naj gleda v bodoče bolj na Prekmurje in ga naj ne smatra kot kazensko kolonijo ali pa za kamor je »vse dobro«. Ker ti ljudje, ki prihajajo, so šolstvu večkrat bolj v kvar, kot v korist. Jemljejo učiteljstvu ugled, uspehi v šoli pa so minimalni.

Marsikdo bo rekel: Saj bi jih poslali, pa nihče ne gre in včasih je vendar nekaj bolje kakor nič. Sem mnenja: Ako država učiteljstvo plačuje, potem ima tudi toliko pravice, da ga nastavlja kjer ga potrebuje. Naipre so interesi države, potem šele osebni interesi vsakega posameznega državljana. Ako: se tedaj ni pritoževalo učiteljstvo, ko so se »iz narodnih ozirov« nastavliali učitelji v mestih Maribor, Celje i. dr., ko se je šlo za »boljše« mesto, se sedaj tudi ne sme. (Tedi so se kvečjemu radi tega, ker marsikdo ni bil premeščen).

Naša stalnost in službeno premeščenje.

Že slišim ugovore pri lastnih tovariših, ki kriče o nedotaknjenosti stalne nastavitve, katero tudi jaz upoštevam. Je na dosti tovarišev, ki imajo 4—5letno prakso na boljših šolah, so sami in še nimajo definitivnega mesta. Gotovo bi se ne zgodila velika krivica, ako se jih premesti v Prekmurje, vsaj za nekaj let; dokler se razmere ne zboljšajo. Kot plačilo za to pa naj jim da priložnost, da prosijo po dobi gotovih let zopet nazaj in imajo pri imenovanju prednost pred drugimi, ki so nemoteno službovali na svojih mestih. S tem bi bila popravljena vnaprej tudi eventualna krivica, ki bi se zgodila temu ali onemu tovarišu. Bojazen, da bi mogoče potem vse »drlo« nazaj, je odveč. S časom se jih bo mnogo navadilo na kraje in ne bodo silili nazaj.

V tem ali enakem zmislu naj bi se nadaljevalo delo z nastavitvami, da se zasedejo prazna mesta in se ustanove prepotrebne paralele. Vestno delo je potrebno, ker se bodo na ta način razmere v Prekmurju zboljšale.

Ciril Hočevar.

Vsak Jugoslovan mora biti član „Jugoslovanske Matice!“

koncertov.) Ako premotimo celo vrsto skladb, tedaj vidimo, da smo Slovenci sicer majhen narod, brez glasbene tradicije, in brez monumentalnih del in da akoravno ne korakamo vstric z velikimi narodi, da jih vsaj skušamo dohajati z dolгими, krepkimi koraki.

Gospa Lovšetova je pevka, ki nekaj premore. Odpela je obširen program (z eno izjemo) brez not, kar dokazuje, da ga je marljivo naštudirala in da spoštuje občinstvo. Zato je bila tudi izgovorjava jasna in vsaka skladba podana z akademično sigurnostjo. Najboljša se mi je zdela kot pevka — mati, v Nezakonski materi in v Begunki pri zibel. Nezakonsko mater sem slišal že nešteto krat, a tako zapete še ne. (Zlasti ne znane sekvence: Oče so topli, kleli me, itd.) Mogoče se komu zamalo vidi, da govorim o tej pesmi, katero že vrbci čivkajo, a meni se najtežje vidi, podatki znane pesmi na nov način. Tudi »Begunka« je učinkovala in ako bi človek ne ljubil glasbe, pri tej pesmi bi jo moral vzljubiti.

V starejših samospievih s klavirjem, sta tičala izraz in duša v glasu, dočim je imel klavir podrejeno vlogo. S časom je prešlo nekoliko izraza na klavir, z nastavljenjem belkanta pa sta se glas in

Iz Jugoslavije.

— **Socijalni pomen učiteljskega stanu in njega plača.** V zadnji seji goriškega drž. odbora se je razpravljalo tudi o vprašanju učiteljskih plač. Ob tej priliki je dr. Besednjak imenom Slovencev naglašal, da se slovenski kmetje in delavci dobro zavedajo tega, da sta kultura in napredek našega naroda združena z usodo slovenskega učiteljstva. Ako smo danes ponosni na kulturno zrelost našega ljudstva, vemo dobro, koliko dolgujemo za to učiteljstvu. Z vsemi močmi se bomo borili, da bi padlo slovensko ljudstvo s kulturne višine, katero je doseglo v predvojni dobi z naporom vseh svojih sil. Ako se učiteljstvo pogrezne v bedo, potegne za se bo izobrazilo slovenskega ljudstva. Kdor hoče propad našega ljudstva, naj spravi učitelje v gospodarsko odvisnost. Vsako delo za duševni povzdig dežele je brezplodno, ako se ne zagotovi nositeljem ljudske civilizacije življenje, ki je vredno človeka. V naših časih se utrjuje spoznanje, da solstvo ne služi samo splošni izobrazbi, marveč da je mogočno sredstvo gospodarske produkcije. Socijalni pomen učiteljskega stanu mora priti do polne veljave tudi v plači.

— **Zakon o novih draginskih dokladah** je izšel v »Službenih Novinah« in ga priobčimo v prihodnji številki.

— **Nezdrav pojav** se nam zdi dejstvo, da je na dnevnem redu seje višjega šolskega sveta dne 16. t. m. kar 19 (devetnajst) disciplinarnih zadev učiteljstva. Ne vemo, so li vse te disciplinarne zadeve toliko važne, da bodo tvorile podlago resni razpravi; vendar ni razveseljiv pojav, da od seje do seje narašča število disciplinarnih slučajev učiteljstva, posebno — ker jih niti v prejšnjih časih nismo bili vajeni v taki meri. Zdi se nam umestno, da bi tako šolska oblast kakor učiteljstvo pričelo premišljevat o tem, kako omejiti ta nezdrav pojav ter bi objektivno preiskali vzroke in prave povzročitelje disciplinarnih zadev. Če je vzrok na naši strani, ga moramo zatreti z enako energijo, kakor če je pri šolski oblasti, če je ista preveč dostopna za disciplinarna postopanja.

— **Akcija ameriškega »Rdečega križa za narodni podmladek.** Dne 4. marca se je vršilo tozadevno predavanje za ljudsko šolsko učiteljstvo in za starše v Ljubljani. Pričelo se je takoj tudi z delom pri mladini po šolah. Reči moramo, da ima akcija velik pomen za javno narodno higijeno, da je prav pričeta — pri mladini, kajti »navada naj postane železna srajca« in kakor homo mladino vzgojili, take bodo naše bodoče generacije. Javna higijena pri odraslih je le začasna pomena pri največjih, če jo pa prenesemo v kri in meso mladini bo imela trajen pomen in bo prenešana od generacije do generacije. Iz tega vzroka odločno pozdravljamo započeto akcijo in ker je povsem moderno zasnovana, za mladino privlačna in velevredna za zdravstveno stanje naroda. Zato se pa ne moremo dovolj načuditi posameznikom od »imeligentov«, ki hočejo napraviti iz svojega konzervativnega zasebnega mišljenja »javno« mišljenje, ki jih pa kaže v vsakem oziru malenkostne. Da je pri vsaki večji započeti stvari nekaj pretiranega in neizvedljivega, je gotovo, tako tudi pri tem, a zaradi tega ni potreba na nekvalificiran način tavačati in napadati vsega, tudi dobro jedro, kakor je to storilo dvoje vrst našega dnevnega časopisja. Prepričani smo, da bo to deo obrodilo marsikak

sad pri marsikaterem dosedaj zanemarjenem otroku, in na te gledamo in jih hočemo pridobiti, ne pa, da se bavimo s »čistim otrokom, čistega očeta«.

— **Učiteljske vdove in sirote v Sloveniji.** Na predlog pokrajinske uprave v Ljubljani je minister prosvete predložil spis glede učiteljskih vdov in sirot na ministra financ, da jim z ozirom na odlok D. R. Br. 23179 dovoli miloščino za tri leta.

— **Učiteljsko društvo »Jedinstvo« v Zagrebu.** Učiteljstvo mesta Zagreba in okolice je 1. febr. t. l. osnovalo v Zagrebu okrajno učiteljsko društvo z gornjim imenom, ki bo včlanjeno v UJU!

— **Šidsko učiteljsko društvo** je sklenilo ostro resolucijo v kateri se izreka proti prisilnemu nadzorstvu otrok od učiteljstva pri mašah, izven začetka in konca šol. leta in državnih praznikov.

— **Hrvatsko učiteljstvo** bo pričelo izdajati v Zagrebu nov stanovsko-politiški list, ki bo glasilo poverjenjstva UJU v Zagrebu.

— **Prosimo učiteljska društva**, ki so prejela bloke od Ped. did. krožka v Mariboru, da jih blagovolijo čimprej razpečati. Zneske pošljite Mestni hranilnici v Mariboru na račun našega krožka in to po možnosti do 10. aprila. — **Pedag. didakt. krožek** v Mariboru.

— **Pokrajinski zbor Jugoslovanske Matice za Slovenijo** se vrši v nedeljo, dne 19. marca 1922 ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru. Dnevni red: 1. Otvoritev zborovanja po predsedniku. 2. Pozdravi zastopnikov drugih glavnih podružnic. 3. Poročilo glavnega tajnika o delovanju J. M. sploh, prav posebno pa še o delovanju pokrajinskega odbora v Ljubljani. 4. Blagajniško poročilo o denarnem uspehu poslovne dobe 1921. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev pokrajinskega odbora. 7. Predlogi naših podružnic (te je naznaniti pred začetkom občnega zbora predsedniku). 8. Slučajnosti. Vstop v zborovalno dvorano imajo samo delegati, ki se izkažejo z izkaznico pokrajine, odbora Jugoslov. Matice v Ljubljani. To pa radi tega ker je pokrajinski zbor strogo zaplen. Delegati imajo za potovanje v Maribor na progah državne in južne železnice polovično vožnjo in sicer tako, da velja listek kupljen za pot v Maribor tudi za nazaj. Izkazati se je le, tako pri blagajni kakor sprovedniku z izkaznico pokrajinskega odbora.

— **Pokrajinski zbor Jugoslovenske Matice.** Pokrajinski odbor prosi vse delegate podružnice, ki potujejo k pokrajinskemu zboru v Maribor, ki se vrši v nedeljo dne 19. t. m. točno ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru, da se tega zborovanja sigurno udeleže. S seboj naj vzamejo že doposlane izkaznice pokrajinskega odbora, ki jim dovoljujejo vstop v zborovalno dvorano, oziroma na podlagi katerih imajo vozne olajšave na progah južne kakor tudi na progah državne železnice. Vožni listki, kupljeni za pot v Maribor veljajo tudi za potovanje nazaj. Preskrbeti jim je le v Mariboru med glavnim zborovanjem pri glavnem tajniku tozadevno potrdilo na izkaznico. Na svidenje v Mariboru. — Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

† **Ga. Mimi Grčar-Likarjeva.** Nena-doma je umrla tov. Grčar-Likarjeva, soproga našega tovariša Tita Grčarja iz Baria in hčerka tovariša Janka Likarja iz

klavir strnila v celoto tako, da je pri moderni pesmi nemogoče, prisoditi enemu ali drugemu važnejšo vlogo. V tem oziru je prof. Ravnik otrok svoje dobe, ker jo razume in ker čuti z njo. Včasih se mi je celo zadelo, da podajajo njegovi prsti nevede reflekske duše, navzlic pravilni artikulaciji in dobro premišljenem fraziranju. In koliko banalnih mest je znal prikriti s svojo igro in jim celo dodati novih mišnosti?

Vse skladbe so bile skrbno naštudirane in pravilno interpretirane, zato mislim da nisem rekel preveč, ako pravim »Kranjec pojdi se les učiti!«

Ado Gg.

† Ivan Trobej.

Dne 24. februarja 1922 smo spremili na pokopališče v Slovenjgradcu v 72. letu preminulega zaslužnega vpokojenega učitelja g. Ivana Trobeja. Kdo izmed starejših in še tudi mlajših stanovskih tovarišev bivše Štajerske ni poznal vrliga moža, ki je celih 42 let vzorno služboval. Zaslužil je, da se ga spomnimo kot blagega moža in družinskega očeta, kot vestnega učitelja, dobrega tovariša in prijatelja.

Dne 15. V. 1875 l. je dobil učiteljsko mesto v Slovenjgradcu, kjer je deloval in živel do svoje smrti.

Kot človek je bil blag in miroljuben, ki je živel šoli in svoji družini. V mlajših letih je bil dober družabnik, vesele in dovipne narave, zato se ga je vse razveselilo, kjerkoli se je pokazal.

Kot učitelj je bil temeljito naobražen, marljiv in vesten. Stanovski ponos mu je bil nad vse. — 1884 l. je bil med ustanovniki slovenjgraškega učiteljskega društva, njegov prvi tajnik in pozneje tudi načelnik. Skoraj vsi sedanji slovenjgradčani in okoličani so bili njegovi učenci, vsaj je poučeval otrok otroke, ker je služboval nad 40 let v Slovenjgradcu.

V času od 1887. do 1893. leta je bil tudi šolski nadzornik in kot tak vesten vodja učiteljstva.

Izven šol, pouka mu je bila ljubka pesem in godba najmilejše razvedrilo. Kaj rad je oskrboval orglarsko službo s cerkvenim petjem, a vodil je tudi druge pevske zборе. Imel je mnogo pohvalnih pisem šolske oblasti in ko je dopolnil 40-letno šolsko službo, je bil odlikovan s častno kolajno za svoje neumorno službovanje. Knezoškof dr. Napotnik se mu je zahvalil za vodstvo cerkvenega petja s posebnim priznavalnim dekretom.

Ljubljane. Zapušča šest otrok. Obema hudo prizadetima družinama naše sožalje.

— **Predavanje o tuberkulozi**, katero je priredil v soboto, dne 11. 3. zvečer pod okriljem društva »Soča« gosp. dr. Volavšek v dvorani hotela »Lloyd«, je nad vse lepo uspelo. Dvorana je bila nabito polna in poslušalci so sledili dobro uro trajajočim izvajanjem g. predavatelja z največjo pozornostjo. V gladkih besedah nam je podal splošni pregled o tuberkulozi in tuberkelbacilu, kažoč na medicinske pridobitve novega časa. Opozoril je na življenjsko moč tega parasita, na njegovo voščeno ljupino in na to, kako kljubuje posebno radi te lupine navadnim desinfekcijskim sredstvom. Navedel je, kako pozorni so drugodi, posebno na Nemškem, na to bolezen in koliko zdravilišč in okrevališč imajo ondi tako za odrasle, kakor za mladino, koliko gozdskih šol in kako se skrbi uradno za prakt. pouk tuberkuloznih ljudi, da se prepreči širjenje bolezni. Kazal je na potrebo primernih stanovanj in na nevarnost okužitev otrok v šoli, posebno po učiteljih. Drugodi, kakor na pr. na Nemškem, se pošlje na prsih bolne učne osebe dotlej, da ozdravijo, ex offo na dopust in se jih do popolnega ozdravljenja sploh v šolo ne pusti. Še več: učne osebe, ki kažejo samo nagnjenje do tuberkuloze, se od časa do časa zdravni. preiskuje in se jim da, če so obbolele, takoj prilika za lečenje. Pri nas pa poučuje na ene in iste šoli kar po več tuberkuloznih učnih oseb ob enem. In ne le, da se za te nič ne stori in se pusti, da se učenci dalje inficirajo, temveč pri nas se morajo tuberkul. učne osebe s privatnim zdravnikom vred na vso moč truditi, da dobijo za zdravljenje kak mesec dopusta. Te sanitetne razmere naših šol so izvirle iz sicer navdave mirnih poslušalcev glasno začudenje. — Gosp. predavatelj je bil plačan z dolgo trajajočim aplavzom.

— **Usposobljenostni izpiti za obče ljudske in za meščanske šole** pred državno izpraševalno komisijo v Mariboru (na drž. meškem učiteljskem) se prične dne 2. maja 1922. Prošnje naj se vpošljejo pravočasno potom okrajnih šolskih svetov, da bodo do 23. aprila t. l. v rokah izpraševalne komisije. Prošnja naj se piše na celo polo in naj bo kolekovana z 2 Din, vsaka priloga pa s 50 p.

— **Šolska vodstva pozor!** Firma Franc Schüller — Amstetten (Avstrija) ponuja šol. vod. razne materialije v naročitev. V neki ponudbi od 2. 3. 1922. je n. pr. stavila ceno temnemu laku za šol. table na 850 avstr. kron. V predfakturi od 9. 3. 22 je računila isto materijo pro kg 75 naših kron. Iz tega je razvidno, da je hotela imenovana trdka naročnika oškodovati pri ceni, ker jo je postavila svojevoljno na podlago valutne relacije 1 : 11,4, dočim je znašalo faktično razmerje med našo in avstr. krono dne 6. 3. 22. 1 : 20,88 (dne 10. 3. 22. 1 : 26,02). — Gotovo se bo vsled nižjih cen marsikatero vodstvo odzvalo sličnim ponudbam inozemcev. Zatorej je smatrati to obvestilo za potrebno.

Popravek: Služba nadučiteljice in voditeljice ni razpisana na I. mestni dekliški osnovni šoli, marveč na III. mestni dekliški osnovni šoli v Ljubljani. Popravilno tiskovno napoto, ki se nam je pripetila v inseratu 10. številke z dne 9. marca t. l.

Šolska mladež ga je rada imela, ker je bil sila dober in nežnočuten. Vsi ga imajo v hvaležnem spominu. Od meščana kakor tudi od okoličana se sliši: »Škoda gospoda Trobeja, vsaj je bil tako dober in ljubezniv.« Kot stanovski tovariš je bil odkritosrčen in prizanesljiv. Za vsakega tovariša je imel v vsaki slučaj dobro besedo ali pa prirčen dovip. Ni ga bilo tovariša ali prijatelja, ki je prišel v Slovenigradec, da ne bi povprašal po Trobeju in ga ne bi bil poiskal, da se z njim malo pogovori. Kaj pa je bil kot prijatelj, to ve najbolje ceniti pisec teh vrstic, ki ga je poznal iz dijaških let. Kot gimnazijska dijača sva se našla in poprijateljila, kot učitelja sva delovala skupaj na isti šoli dolgo vrsto let v najboljši složnosti. Dober je bil vsem, a posebno vdan pa še svojim ožjim prijateljem, kolih je imel mnogo v vseh slojih. Vedno je gledal, kako bi prijatelja razveselil, kako bi mu ustregel. Da so mu vsi vračali ljubezen, to je pričel tudi njegov pogreb. Prišli so tovariši od blizu in daleč, prišlo je izredno mnogo duhovnikov, vse uradništvo, meščani in okoličani ter meščansko- in ljudskošolska mladina, vsi ti so ga spremili na njegovi zadnji poti. Nisem že videl dolgo v Slovenigradu tako nagrebnihih spremljevalcev, kakor mi je imel rajski Trobej.

Vestnik za učiteljske.

—u IV. Ljudski koncert prirede gojenci in gojenke drž. moškega učiteljskega v Mariboru v soboto, dne 1. aprila ob 20. uri v Götzovi dvorani. Izvajal se bode oratorij »Vnebovzete« za orkester, zbor in soli, uglasbil P. H. Sattner. Orkester: Mariborska vojna muzika. Koncert se vrši v prid Dijaški kuhinji.

Vestnik učit. ženskih ročnih del.

ŽENSKA ROČNA DELA.

Hudo me je zadel članek iz seje višjega šolskega sveta obelodanjen v »Jutru«, v katerem se nas, učiteljice ženskih ročnih del označuje kot nesposobne. Ker smo v demokratični državi, usojam si tudi kot taka izpregovoriti v obrambo svojih koleginj in sebe nekaj besed. Stori la bi bila to takoj po objavi, a mislila sem, da se oglašati katera mojih vrstnic. Prosim torej naš stanovski list, da objavi tudi moje mnenje.

Če se že morajo vse točke in debate iz seje višjega šolskega sveta objaviti tudi v dnevnih časopisih, mislim, da bi se bilo to lahko zgodilo v milejšem tonu. S takim objavljanjem se nam jemlje ugled in zaupanje pri ljudstvu, kar gotovo ni šoli v korist. Tudi ne zadene krivda vselej učiteljic, ako ni uspeha v ženskih ročnih delih, kakršnega si same žele. Pomisliti treba, da so vzrok temu največ vojne in povišne razmere. Zadnji dve leti vojne se za to potrebni material sploh ni dobil, a po vojni so pa cene istemu tako narasle, da so zopet velike težkoče s tem predmetom.

Moram sicer svoje učenke pohvaliti in na tihem se jim celo čudim, da niti ena ne pride brez materiala v šolo, ako slučajno ne pozabi ali če »mama« še niso šli v mesto, ampak naj navedem le en primer: V tretjem šolskem letu se po učnem redu prične s pletenjem. Učenke se vadijo najprej nasovne, desne, leve in skrajne pentlje in ko nato pričnemo z nogavico, kar je na kmetih najbolj praktično. Torej ves oddelek plete nogavico, a vsaka učenka ima različno število bombaža, da celo posamezna učenka nima vselej za cel par nogavic enako debelega bombaža, ker ga ji starši premalo kupijo.

Učiteljica bodi potrpežljiva do skrajnosti ter pouči radi difference vsako učenko posebej, ker mora paziti, da bo izdelek pravilen in uporaben.

Lažje in manj odgovornosti staršem je pri drugih predmetih, kakor pri risanju, računstvu i. t. d., kjer se poučuje ves oddelek naenkrat. Pri ročnem delu na kmetih pa tvori vsaka učenka svoj razred. Ako je višjemu šolskemu svetu do napredka v tem predmetu, naj misli, kako bi se rešilo vprašanje glede nabave materiala vsaj za eno celo šolsko leto in za vse učenke hkratu. Ali naj učiteljica pri sedanjih slabih plačah založi stopetdeset in tudi več učenk z materialom? Za četrto šolsko leto n. pr. sem za pretečeno in tekočo šolsko leto preskrbela primer no blago za narodne vezenine. Učenke izdelujejo predpasnik v narodnem motivu. V začetku tekočega šolskega leta sem potrošila za to približno 2000 K, katere sem si s skromnimi počitnicami prihranila. Preskrbela sem s tem trideset

Pred hišo žalosti je zapel moški zbor žalostinko »Blagor mu«, ob odprtem grobu pa mešan zbor, sestojec tudi iz nekdanjih njegovih cerkvenih pevk »Nad zvezdami«.

Od dolgoletnega orgljarca in vodje cerkvenih pesmi se je poslovil z blagimi besedami mestni župnik č. g. Čizek.

V imenu učiteljstva mu je v slovo govoril njegov mladostni prijatelj in stanovski tovariš ravnatelj Fr. Vrečko, ki ga je slikal kot izbornega učitelja, blagega nad vse ljubeznivega tovariša in prijatelja.

Ostavljal si nas, dragi Janko, ob koncu bele, mirze zime. Nisi mogel počakati, da bi se vzbudila vse oživljajoča pomlad: tvoje srce ti ni pustilo! Ljubil si naravo in cvetke, večkrat si mi dejal: »Ljubke so mi naše vrtnice, a klinček mi je najmilejša naša slovenska cvetka.« Da bi bil dočkal rdečih vrtnic, bili bi ti jih nasipali za slovo v tvoj hladni grob, kjer si bo odpočilo tvoje od udarcev izmučenjo, a blago in zlato srce.

Nismo imeli cvetja, da bi ti ga poklonili v slovo, a vedi, naša srca ti ostanejo zvesta, dokler ne nastopimo poti za teboj.

Mir in pokoj tvoji blagi duši!
Bil si človek, kakršnih je dandanes vedno manj. Časten ti spomin!

učenk z ročnim delom, a za vse je pa meni, kakor gotovo vsaki moji koleginji kaj takega nemogoče. Tudi to svoto bi bila rada porabila za svoje potrebščine, a odrekla sem se jim. Prosim tudi, naj bi se za ta, kakor za ostale predmete kupilo potrebna učila.

Izobrazba je bila pred vojno v primeri s plačo in ugodnostmi več kot zadostna. Učiteljica je službovala, dokler je mogla gibati ter dokler ji niso odrekli pomoči tudi najmočnejši naočniki in potem jo je avstrijski zakon brnil kot neporabno. Strinjam se z zahtevo po temeljitejši izobrazbi. Pozabi pa naj se ne, da se ne bomo prištevale kot manj vredne bodočemu naraščaju in sicer radi prakse, katero smo si tekom službovanja pridobile. Saj pravi italijanski pregovor, da velja tudi praktika nego gramatika. Kar je učiteljica iz predvojne dobe ni ena se ni posvetila temu poklicu iz gmotnih ozirov, ampak, ker je čutila veselje že iz za otroških let do tega predmeta ter je kot taka v službi tudi v izobrazbi gotovo napredovala bodisi s čitanjem, bodisi z izvrševanjem raznih v njeno stroko spadajočih predmetov.

Tudi v gospodinjstvu menim, da ni vsaka učiteljica ž. r. d. nesposobna. Najfinejšim pojdinam morda ne bi bila kos, kar si pa nižji in srednji sloj smeta privoščiti, prinesla bi pa okusno in užitno na mizo. V pomoč so nam tudi knjige na razpolago. Videla sem, da se jih poslužuje tudi izvežbani kuharji.

Poučevati torej deklice v kuhanju, snaženju stanovanja, v pranju, šivanju, krpanju in v pomivanju loncev tudi zakejenih vsaj za svojo osebo lahko rečem, posebno, kar se zadnjih tiče, da se ne strašim, saj to moram prakticirati vsaki dan, kar mi je velikoboli neprijetno, kakor pa držati srp v roki.

Neodrešena domovina.

—r Goriška Matica. Z nasiljem hočejo Italijani udušiti narodno zavest naših bratov, z delom in naobrazbo pa jo dvigajo in množe naši bratje. Eden najbolj zgovornih dokazov tega plemenitega dela so knjige »Goriške Matice«, ki jih je izdala za leto 1922 delavna »Goriška Matica« svojim prijateljem, troje knjig dokumentira naše kulturno delo. Na prvem mestu je v tem pogledu **Koledar**, ta, ki bo gotovo vsled svoje zanimive vsebine dobrodošel prijatelj vsake primorske hiše. Koledar pa ima tudi velik agitacijski pomen, ker prinaša slike skoraj vseh mož, ki so zaslužni za našo stvar v Primorju. **Zabavna knjižnica** prinaša roman dr. Remeca »Naši Ljudje«. Ime pisatelja jamči za dober uspeh romana. Kot tretjo knjigo je treba omeniti **Gorske pravljice** goriškega pesnika Jože Lovrenčiča. Knjigo krase številne in zelo posrečene ilustracije goriškega slikarja Bucika. Če upoštevamo težavne razmere pod katerimi žive naši Goričani, in če hočemo biti pravični moramo razmere upoštevati, potem moramo Goriški Matici k njenim letošnjim knjigam le čestitati. Zato priporočamo knjige Goriške Matice ne samo literatom, temveč tudi vsem Slovincem. Vsak začetek je težak in zato je treba plemenito stremljenje Goričanov podpreti.

Naše narodno prosvetno delo.

Šolske ljudske knjižnice.

SNUJMO ŠOLSKO LJUDSKE KNJIŽNICE!

(Prejeli smo sledeči predlog, ki ga v polnem obsegu odobravamo.) Nekaj pravil za osnivanje **šolskih ljudskih knjižnic**:

1. **Šolske ljudske knjižnice** naj se osnujejo v vsakem kraju, kjer se nahaja šola.
2. **Knjige naj izbere** učiteljstvo in naj izposluje, da sme v to svrhu uporabiti tudi knjige iz lokalne učiteljske in šolarske knjižnice, ki so zato primerne.

3. **Sedež knjižnice** naj bo vedno in principijelno v šoli.

4. **Uprava knjižnice** naj bo v rokah učiteljskega zbora, ki voli knjižničarja vsako leto in sestavi poročilo.

5. **Lastnik knjižnice** naj bo šola in odgovoren za njo šolski voditelj, ali pa učiteljski zbor dotične šole.

6. **Izposojanje** naj se knjige direktno staršem ali pa potom šolskih otrok, v kar je pa sestaviti poseben knjižnični red, ki bi se izdal lahko za vse šolske ljudske knjižnice skupno za Slovenijo.

7. **Prispevkov** za vezavo in nabavo novih knjig naj se ne pobira od izposojenih knjig prisilno, ampak naj bodo prostovoljni, da ne odbijemo nikogar s tem od čitanja. Stroški naj se skušajo kriti s pro-

stovoljnimi prispevki ob prireditvah šolskega odra.

8. **Ne daj nobene knjige v promet**, dokler ni vezana in ne izposojuj na predolge roke za čitanje, da se knjige ne zamažejo in ne poizgube.

Liudska predavanja.

—pp Roditeljski sestanki. Tezno pri Mariboru. Pri nas se vrše od časa, kar se je poslovenila tukajšnja šola, s prav dobrim uspehom vsako leto roditeljski sestanki. Isti so posebno na teh prej nemških šolah neprecenljive vrednosti ne samo v vzgojnem, temveč tudi v narodnem oziru. Te sestanke vodi naš vztrajni š. vodja A. Brumen, ki je znan že od prej, kako spretno zna gojiti vez med šolo in domom. Pri teh sestankih, ki so bili vedno prav povoljno obiskani, obravnavale so se sledeče teme: 1. Potreba stika med šolom in domom. (Predaval š. vodja A. Brumen.) 2. O napakah pri domači vzgoji pred in med šolsko dobo. (Predaval š. vodja A. Brumen.) 3. O namenu in koristi šole. (Predaval g. nadučitelj Ivan Tomažič iz Maribora.) 4. O škodljivosti alkohola na človeški organizem. (Predavala gospa ravnateljica Stupca iz Maribora.) To snov je gospa ravnateljica Stupca predavala dvakrat. Prvič staršem, drugič šoli odrasli mladini. Pri obeh predavanjih je žela predavateljica, ki zna tako lepo to težavno snov podavati, prav obilo uspeha. Zadnji roditeljski sestanek se je vršil dne 5. III. 22. Predaval je zopet g. nadučitelj A. Brumen: Kako se vzgaja deco k pokorščini. Snov je podal v prav lahko razumljivi obliki in naši starši so odšli prav zadovoljni. Tega roditeljskega sestanka so se tudi udeležili abiturienti obeh učiteljskih iz Maribora, ki so imeli priliko videti, kako se vrše taki sestanki v praksi. Tem bodočim kolegom je g. š. vodja nazadnje priporočal stike z ljudstvom, dajal jim nasvete in navodila iz lastne prakse, s katerimi se ljudstvo posebno na deželi pridobi za šolo. To zlasti vpliva na šolski obisk in s tem na napredek. Opažamo to zlasti na naši šoli, ko smo izkazali leta 1919. mesečno 8—10 otrok, lani in letos pa nikogar. Na sestanku je bilo tudi več učiteljstva iz Maribora. — Franjo Luknar.

Šolski odri in pevski zbori.

—po Iz Predyora pri Kranju. V nedeljo dne 19. II. in 5. III. je priredilo tukajšnje učiteljstvo s šolsko mladino in sodelovanjem članov bivšega trnovskega dijaškega orkestra javno šolsko predstavo v prid šolski knjižnici z obširnimi in zelo zanimivimi sporedom. Da je bilo zanimanje preprostega ljudstva in inteligence za to prireditev veliko, je razvidno iz tega, ker so bili skoro vsi prostori obakrat že med tednom razprodani. Kljub temu, da je trajala prireditev nad 3 ure, ni bilo pri občinstvu opaziti nikake utrujenosti, ampak z največjo pozornostjo je zasledovalo prizore in dogodke v igrah »Za domovino«, »Zaviti darovi« in »Teta iz Amerike«. Med igrami se je vrstilo petje s spremljevanjem orkestra, godba in deklamacije. Pele so se pesmi: Bože pravde, Slovenka sem, Ovam' ovamo Slavia se širi Lepa naša domovina. Kdor ima srce in Naša stara prava. Trud učiteljstva je bogato poplačan z velikim moralnim in materialnim uspehom. Vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli h krasno uspeli predstavi zlasti gg. godbenikom izrekam tem potom najlensho zahvalo. — Josip Mihelič, šol. vodja.

—po Šolski oder v Novi cerkvi pri Celju. 19. II. so učenci v šolskih prostorih vzpizorili igrice »Kaznovani šaljivci« in »Čista vest«. Med igricami se je pelo več pesmic, med katerimi so se »Naprej«, »Iz bratskega zagrllaja« in »Triglav« posebno omilili poslušalcem. Učenci višjega razreda so nastopili s prostimi vajami in vajo s palicami. Čisti dobiček se uporabi za šolarsko kuhinjo, kjer dobiva vsak dan nad 60 lačnih Jugoslovanov toplo kosilce.

—po Selnicah ob Dravi. Dne 12. 2. se je v prostorih g. Dopler vzpizorila predstava. Vzored: 1. Pesem: Mi smo vojaši. 2. Igra: Tetka iz Amerike. 3. Deklamacija: Mati. 4. Pesem: Naprej! 5. Igra: Darežljivi otroci. 6. Deklamacija: Godec. 7. Govor: Neodrešena domovina. 8. Deklamacija: Neodrešena domovina. 9. Pesmi: Kdor ima srce. Na Gorenjskem. Na občo željo se je predstava dne 19. 2. ponovila, a na 7. točko se je postavilo: »Govor: Šola in dom«.

—po Gledališki oder. Tezno pri Mariboru. Dne 26. 12. 1921. je priredila naša šola božičnico. Pred nabito polno šolsko sobo so nastopili v raznih deklamacijah in igrah učenci in učenke iz vseh razredov. Posebno je ugajala igra: Mir ljudem na zemlji, ter deklamacije učencev in učenk I. razreda. Zapel se je venček narodnih pesmi. Po vzorodu so bili vsi otroci obdarovani. — Franjo Luknar.

—o V Trebnju je 12. marca t. l. priredila šolska mladina igro »Šalija Klara«. Malčki, bodisi vile ali palčki so izvrstno pogodili svoje vloge. Izredno je ugajal nekačere naravnost presenetil vrli šolarski pevski zbor. Mnogobrojna udeležba občinstva pa je dokazala, da je ravno s šolskim odrom premosten jarek, ki je ločil dom in učiteljstvo.

—po Pustna nedelja se je vršila v znamenju plesa in popivanja, a naši šol. odrli so preskrbeli svojim občanom prijetno, zdravo, ceno in lepo zabavo. Tako je bilo tudi v Žičah pri Konjicah. Gdč. učiteljica Minka Bezla je uprizorila s svojimi malčki dvodejanko »Sneguljica«. Videlo se je, da jo je stala uprizoritev mnogo truda, ker so igrali po večini otroci iz prvega šol. leta. Palčki so bili zelo srčkani in znali prav dobro svoje vloge. Srca vseh pa je na mah osvojila predstavljalka Sneguljice, ki je tudi otvorila predstavo z ljubkim nagovorom. Pogled na občinstvo nam je pričal, da zelo pazno sledijo igrici, ki je bila res izborna našudirana. Solze so igrale v očeh gledalcev. — Tudi fantje in dekleta iz Žič so nam s svojimi eno- oziroma dvodejankami pripravili prijetno zabavo ter s petjem mešanega zbora. Tudi pri teh je bila udeležena gdč. Bezla s svojim ukom in svetom. — Uspeh moralen in gmoten (ta za uboge šolarie) je bil popoln. Le tako naprej do začrtani poti. —o—

Književnost in umetnost.

—k »Niiva«, 19.—20. štev. Vsebine: Jože Bohinjec: Problem problemov, Fedor Večerin: Administrativna razdelitev drž. s posebnim ozirom na Slovenijo, Vladimir Knaflič: Novi program socialnih demokr., Stane Rape: Vprašanje etičnega izvenkonfesionalnega pouka na ljudskih šolah, Ogršis: O davčnih sindikatih.

—k Dnevnik mladega človeka. Vincenc Štepanek, prevedla Vida Pivkova. V uvodu čitamo: Zanimiv dnevnik, ki ga objavljamo v izviru, nas seznaja z mladeničjem, ki se je navzel v velikem mestu nekova posebnega duha. Sokolstva ne umeva, za žlahtne zabave in za idealno stremjenje nima zmisla. Služba ga je postavila v majhno mestce, v pisarno velikega mlina, kjer se čuti začetkom tuica. Svoje utise si zapisuje v dnevniku, kako je tudi njeza prevzela globoka ideja Tvrševskega Sokolstva.

—k Примилли смо 3. број листа Трезвеност, гласник друштвава трезвености у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. Излази трошком Министарства Народног Здравља. Уређује: Никола Т. Ђурић. Ова свеска за март има овај садржај: Црни бројеви. Др. Јован Данић: XVI. Међународни конгрес против алкохолизма. Никола В. Дабетић: Трезвеност и народно просвећивање. Јован Удицки: По други пут. Жртве алкохола. Листак: Наумова допуна »Староселске Споменице«. Биљешке. Вијести. Наша писма. Книжевност.

Naša gospodarska organizacija.

—g Brezobrestno posojilo »Učiteljskemu konviktu«. (11. izkaz.) Marija Azmanova v Litiji 1200 K; Zinka Rodetova v Šmartnem pri Litiji 1000 K; Karolina Klemenčičeva v Toplicah na Dolenjskem 1000 K; Fran Zacherl v Ljutomeru 1000 K; Marija Skazova v Velenju 1000 K; Aloizij Voglar v Grižah pri Celju 1000 K; Ljudmila Schreinerjeva v Št. Jurju ob Iuz. žel. 1000 K; Jakob Kovačič v Spodnji Polskavi (Pragersko) 1000 K; Josipina Roginova v Šmartnu pri Slovenjgradcu 1000 K; Antonija Vaupotova v Slovenjgradcu 1000 K; Marija Arnuševa v Šmartnu pri Slovenjgradcu 1000 K; Matilda Šmidova v Podgorju pri Slovenjgradcu 1000 K; Janko Pertot v Ptuj-okolici 1000 K; Marija Abulner-Pezdirjeva v Ljubljani 1000 K; Ana Likozarjeva v Ljubljani 1000 K; Minka Mikličeva v Gomilskem v Savinjski dolini 1000 K; Anka Celnarjeva v Boštanju ob Savi 1000 K; Mara Lavričeva v Lokah pri Št. Jurju ob Taboru 1000 K; Adolf Rosina v Ormožu 1000 K; Draga Zajčeva v Gotovljah 1000 K; Zvonka Jurglova v Lehnu pri Breznu ob Dravi 1000 K; Ivanka Straškova na Sladki gori 1000 K; Marija Ogrizkova v Kostrivnici 1000 K; Zinka Furlanova v Šmartnem pri Litiji 1000 K; Milka Sepetova v Marenbergu 1000 K; Ljubo Dermeli v Ljubljani 1000 K; Ludovik Černež v Celju 1000 K; Anton Porekar na Humu pri Ormožu 1000 K; Joško Bizjak v Celju 1000 K; Fina Bizjakova v Celju 1000 K; Andrej Pirjevec v Muti 1000 K; Tončka Voršičeva v Ptuj-okolici 1000 K; Marija Kitova v Rogaški Slatini 1000 K; Štefi Boičeva v Št. Petru v Savinjski dolini 1000 K; Peter Jankovič v

Vojniku 1000 K; Rudolf Wudler v Petrovčah 1000 K; Šimon Vodenik v Limbušu 400 K; Josip Purkhart v Št. Iliju pod Turjakom 500 K. — 11. izkaz 37.100 K; prej izkazanih 199.450 K; skupaj 236.550 K. — Odbor društva za zgradbo »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani.

—g Vsem predsednikom okr. uč. društev so se razposlale poštne položnice, da pošljejo event. nabrani denar za bloke »Uč. konvikta«. Poslale so se po 3 položnice za poznejšo uporabo. Neprodanih blokov ne vračajte, ampak jih obdržite, se bodo že počasi razprodali. Tovariše predsednike prosimo, da poberejo denar pri tovariših in ga skupno pošljejo, ker je ceneje in enostavneje radi vknjižbe. Kdor ni dobil položnic, naj jih zahteva pri vodstvu deške osnovne šole na Jesenicah.

Vse vrle tovarišice in tovariše prosimo, da pridno in vstrajno prodajajo bloke ter tako pomagajo sebi, da se uresniči iskrena želja nas vseh in da bomo enkrat s ponosom gledali na naš učiteljski dom.

Ker smo mogoče prezrli izpremembo v odborih posameznih »Uč. dr.« smo razposlali položnice večinoma na stare naslove, zato prosimo, da jih vsak odda onemu, ki mu je razprodaja blokov poverjena.

Tovariši iz radovliškega okraja oddajte denar tov. Schifferju na prihodnjem zborovanju, ki bo 5. aprila v Podnartu. Treba je poravnati tiskarniške in druge izdatke, zato prosimo!

Iz naše organizacije.

Iz glavnega odbora UJU v Beogradu.

+ Na seji Glavnega Odbora UJU dne 22. II. t. l. se je predsednik spomnil člana Glavnega Odbora Živojina Krstića, učitelja — šolskega nadzornika, ki je umrl.

2. Na predlog urednika »Učitelja« je bila izbrana komisija, ki bo pregledala rokopise za tisk. Člani te komisije so: J. B. Jovanović, šol. nadz., Dim. Pavlovič in Vujina Petković.

3. Enako je bil izbran književno - redakcijski odbor za »Narodno Prosveto« i. s. Milan Popović, podpredsednik UJU kot predsednik; člani: Mihajlo Jović in Mihajlo Stanković.

4. Na predlog blagajnika je bilo sklenjeno, da se dohodki in gotovina naloži v Učiteljski Zadrugi in Potrošački Zadrugi.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO KRANJSKEGA OKRAJA zbora je 24. marca ob 9. uri v ljudski šoli v Kranju. 1. Poročilo odbora. 2. »Notranje in zunanje življenje rastlin.« predava g. tov. Anton Vidic iz Velesovega. 3. Volitve odbora in delegatov. 4. Slučajnosti. Odsotnost naj se opraviči. Za kosilo naj skrbijo društveniki sami.

+ KOZJANSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA redni letošnji občni zbor se vrši v sredo, dne 22. marca t. l. ob 10. uri v Kozjem. Vzpored: 1. Zapisnik. 2. Došli dopisi. 3. Radojevičev načrt šol. zakona. (Poroča tov. Lovše.) 4. Tajnikovo poročilo. 5. Poročilo blagajničarke. 6. Volitve novega odbora. 7. Slučajnosti in plačevanje članarine. Udeležba obvezna! Odsotnost je vnaprej opravičiti! — Podpredsednik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PREKMURJE zbornice v sredo, dne 22. 3. ob 10. v osn. šoli v Cankovi. Spored določimo iz tekočih aktualnosti. Prosim, da pride vsak član-ica pripravljen-a. Pasivne udeležbe ne štejejo meritorno. Gostje in prijatelji šole dobro došli.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ je imelo dne 18. februarja v Brežicah svoj občni zbor ob dovoljni udeležbi. Predsednik pozdravi navzoče goste: g. Pilgrama, g. Petričiča in gospo Tomič. In naznani, da so društvu kot novi člani pristopili: Poredoš Stefan (Rajhenburg), Kunej Marica (Sevnica), Tavčar Marija (Brežice) in Moric Ruža (Sevnica).

Tajniško poročilo je podal tov. predsednik Knapčič Janko. Iz tega poročila navajamo: Društvo je imelo v preteklem letu 74 članov. Med letom je odpadlo 15 članov, in sicer se jih je 13 preselilo v druge okraje, 1 član je umrl, 1 član je izstopil. V tekočem letu šteje društvo 65 članov. V preteklem letu so bila 4 društvena zborovanja s dovoljnim obiskom. Daljša predavanja so bila 4. Društvo je bilo zastopano na 1. pokr. skupščini v Rogaški Slatini in na 1. drž. skupščini v Zagrebu.

Blagajniško poročilo je podala tov. Gomilšek. Isto nam izkazuje 15811.49 K dohodkov in 14.748 K izdatkov. Pregledovalci računov tov. Drnovšek Fran, Novak Vincencija in Kokot Ljudevit, so račun pregledali in ga našli v vzornem redu, narkar se je izrekel blagajničarki absolutorij.

— Članarina za leto 1922. se določi na 300 K, ki mora biti plačana najdalje do 1. decembra.

Nov odbor se je konstituiral sledeče: predsednik Knapčič Janko, podpredsednik Tominc Blaž, tajnik Ravbar Ciril, blagajničarka Gomilšek Ljudmila, pevovodja Kokot Ferdo, odbornik Jamšek Fran; namestniki: Drnovšek Pavla, Novak Vincencija, Gajšek Simon.

Radojevičev načrt zakona o osnovnih šolah. O tem načrtu so poročali tov.: Medved Jakob o I. in II. poglavju, Drnovšek Fran o III. in IV. poglavju in Jamšek Fran o V. poglavju. Na predlog tov. Čopiča V. se izvoli poseben odbor, ki naj pregleda ves načrt in vpošlje izpreminjevalne predloge poverjeništvu UJU. Izvolijo se tovariši: Knapčič J., Jamšek Fr., Drnovšek Fr. in Ravbar C.

Predlogi: Draginjski razredi: Tovariš Čopič V. predlaga: Učiteljsko brežiško-sevniškega okraja, zbrano na občnem zboru v Brežicah dne 18. febr., protestira proti uvedbi draginjskih plačilnih razredov, ki ne odgovarjajo faktičnim draginjskim razmeram.

Denarne zbirke v šolah. Tov. Drnovšek predlaga: Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj se pridružuje sklepu celjskega učiteljskega društva glede denarnih zbirk v osnovnih šolah z dostavkom, naj se iste omejijo le na zbiranje za narodno-obrambna društva.

Nova stanovska društva. Tov. Drnovšek Pavla predlaga: Učiteljsko brežiško-sevniškega okraja smatra ustanavljanje novih stanovskih društev, poleg okrajnih, za nepotrebno in naši skupni stanovski organizaciji naravnost škodljivo.

Vsi ti predlogi se soglasno sprejmejo, nakar predsednik zaključí dobro uspeli občni zbor.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca maja v Sevnici. Predava tov. Čopič V.

Člani(-ce) se prosijo, da ob izplačilu draginjskih poviškov dne 1. aprila plačajo čim večje zneske na račun članarine za 1. 1922. Denar naj se vpošlje blagajničarki na Videm.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJSKI OKRAJ je zborovalo 9. marca v Ptuj. Udeležba dovoljna, dosti odsotnih je poslalo opravičila, malobrižneži pa še spe zimsko spanje.

Pevski zbor je po večletnem počivanju nastopil v zborovalnici, kakor tudi pri obedu pod vodstvom tov. Čuleka. Zbor je žel mnogo priznanja.

Poročilo predsednika. Poroča o izvršitvi sklepov zadnjega zborovanja, prečita pravila Učiteljske samopomoči, razpravlja o dopisu Jugosl. Matice. Učiteljsko meščanskih šol je zastopano v društvu po tovarišici Scheligovi.

O predelavi načrta šol. zakona v Beogradu je prav zanimivo poročal tov. nadzornik Flere, ki nas pa je z nekaterimi točkami svojega poročila tudi neprijetno presenečil. Presenečenje pa se je ublažilo, ko je zadevo vsestransko stvarno pojasnil. Prepričani smo, da je naš delegat storil vse, kar je storiti mogel. Unamo pa tudi, da se bo v načrtu šol. zakona še prei ali slei kaj spremenilo v smislu naših želj.

Nasveti. Tov. predsednik nasvetuje, da bi društvo zborovalo bolj redko, v nadomestilo tega pa bi se učiteljstvo obširnega okraja zbiralo večkrat v letu v posameznih krajih po krožkih. O tem se bode o priliki podrobneje razpravljalo.

K Učiteljski samopomoči je pristopilo 34 članov, katere je zdravniško pregledal g. okr. zdravnik dr. Vrečko. Pristopnina se bode pobirala pri prihodnjem zborovanju.

Radi pomanjkanja časa se je predavanje tov. Jenčiča preložilo na april. Ne pozabimo na članarino!

+ Siovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo v deklški šoli v Slovenski Bistrici dne 16. februarja t. l.

Otvoritev. Predsednik pozdravi navzoče zlasti novega člana tovariša Janka Živkota iz Studenice ter poroča, da so se

opravičili vsi odsotni tovariši razen Mahelčanov. Nato se prečita zadnji zapisnik ter se odobri.

Poročilo predsedstva. Tovariš predsednik poroča, da je poslal ministru prosvete g. Svetozaru Pribičeviču in glavnemu odboru UJU brzojavko z vsebino, da je Radojevičev načrt šolskega zakona za nas nesprejemljiv ter prosimo njega revizijo.

Agitacija za »Učiteljsko Samopomoč«. Dosedaj so le štirje člani našega društva člani učiteljske »Samopomoči«. Agitacija za to prekorsno društvo se poveri tovarišici Franji Pucovi.

Agitacija za »Zvonček«. Ta naj bo skrb vsakega učitelja, zlasti pa voditelja. V vsakem razredu je gotovo nekaj otrok, katerim starši lahko naroče ta mladinski list, ki nudi deci mnogo zabave in pouka.

Šolski zakon. Pretresoval se je točko za točko Radojevičev načrt za šolski zakon, anketa s tovarišem Planerjem na čelu je stavila izpreminjevalne predloge, katere so zborovalci izpopolnjevali in odobrili ter se pošljejo poverjeništvu.

Prihodnje zborovanje se vrši dne 6. aprila v Slovenski Bistrici.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— Šol. vod. Selnica: Smo izročili Učit. tiskarni, da Vam odgovori.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. Socialna zaščita dece in mladine. Dr. J. Goršič. Tiskarna zadruga. Str. 126. Din. 10.—, po pošti 75 p. več.

—kpl. Knjige Goriške Matice se naročajo v Ljubljani, Pred Škofijo 21./I. in veljajo 60 K.

—kpl. O zemljiški knjigi, konverzijah in testamentih z »Dodatkom« iz 1. 1922. A. Spende, Jugoslovanska knjigarna, 12 Din. po pošti 1 Din. več.

—kpl. Dnevnik mladega človeka, Vinc. Štepanek, prevedla Vida Pivkova. Izdala in založila Sok. župa v Mariboru. Stane 1.50 Din.

—kpl. Slič: Narodni okraski na pirhih in kuhinji. Zbirka obsega 41 slik z ilustriranim uvodom, Na kartonu 100 Din., na navadnem papirju 75 Din. v 8 zvezkih à 10 Din.

Odgovorni urednik:

Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Št. 154.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

Vsled odloka višjega šolskega sveta z dne 14. II. 1922, št. 17331/21 se razpisuje učiteljska služba na petrazredni osnovni šoli v Pišecah v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti najkasneje do dne

10. aprila 1922

pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Brežice.

dne 4. marca 1922.

Št. 698/m. š. sv.

RAZPIS SLUŽB.

Vsled naročila višjega šolskega sveta z dne 4. marca 1922, št. 3033 razpisuje mestni šolski svet v stalno popolnitev nastopna učna mesta:

a) dvoje učnih mest na mestni barjanski šoli, in sicer eno za moške in eno za ženske učne osebe.

b) mesto stalnega suplenta za deške osnovne šole (samo za moške) s sedežem na I. mestni deški osnovni šoli.

Prosilci in prosilke za podelitev za zgoraj označena učna mesta naj vlagajo svoje pravilno opremljene prošnje po predpisani službeni poti pri podpisnem mestnem šolskem svetu

naikasnije do 10. aprila 1922. l. ta.

Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje se ne bodo upoštevale.

Mestni šolski svet ljubljanski.

dne 9. marca 1922.

V globoki žalosti javljamo, da je naša preljuba soproga, mati, hči, sestra, svakinja, gospa

Mimi Grčar roj. Likar

dne 14. marca po kratki bolezní umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši danes 16. marca ob 17. uri iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Barje - Ljubljana, dne 16. marca 1922.

ŽALUJOČI RODBINI GRČAR-LIKAR.